

ÕIEND

RIIKLIKU JÄRELEVALVE TEOSTAMISE KOHTA LOOVA TULEVIKU KOOLIS

1. SISSEJUHATUS

2. SISSEJUHATUS

- 1.1. Loova tuleviku kool (edaspidi *kool*) on MTÜ Loovalt tulevikku kooli (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Karjamaa 18, Tallinn 10416.
- 1.2. Riikliku järelevalve eesmärk oli hinnata kooli õppe- ja kasvatustegevust II kooliastmes ning vaadelda, kas õppe- ja kasvatustegevuse korraldus õppeasutuses on kooskõlas tegevusloa taotlemisel esitatud dokumentides sätestatuga.
- 1.3. Järelevalvet Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsleri 07.08.2020. a käskkirja nr 193 „Riikliku järelevalve teostamine Loova tuleviku koolis“ alusel kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonna peaekspertid Katrin Ohakas ja Ruth Elias.
- 1.4. Järelevalve algas 28.09.2020.
- 1.5. Järelevalves vesteldi kooli direktoriga ja pidaja, nõukogu ja õppenõukogu esindajatega, tugispetsialistidega ning juhuvaliku alusel õpilaste ja lapsevanematega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga, vaadeldi õppetunde ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.
- 1.6. Loova tuleviku kool on Tallinna linnas tegutsenud eraüldhariduskool, mis korraldab õpet I ja II kooliastmes. Kool tegutses 2017. aastast. Koolil on I kooliastmes tähtajatu ja II kooliastmes tähtajaline tegevusluba kehtivusega kuni 31.08.2021.
- 1.7. Koolis õppis järelevalve ajal EHISes ja koolis kohapeal kontrollitud andmetel 56 õpilast, neist 29 õpilast õppis I kooliastmes ja 27 õpilast II kooliastmes ning töötas 18 õppe- ja kasvatusala töötajat.

2. KOKKUVÕTE

- 2.1. Kooli õppekava on kooskõlas õigusaktidega. Ainekavad on koostatud lähtudes aineteülesest lõimingust, täiendamist vajab 6. klassi lõimingu kirjeldus. Kool kasutab Eestis ainulaadset asustamismetoodikat. Asustamine kujutab endast laste poolt kujutletava tsivilisatsiooni mängulist loomist ja arendamist.
- 2.2. Kooli põhikiri on koostatud ja kinnitatud õigusaktide kohaselt, kooli nõukogu ja õppenõukogu on täitnud õigusaktides ettenähtud ülesandeid.
- 2.3. Õpilaste arengu toetamiseks võimaldatakse neil osaleda erinevates projektides ja õppekäikudel. Õpilastele on koolis tagatud logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Eripedagoogi teenust järelevalve toimumise ajal ei osutatud.
- 2.4. Kooli strateegiliste eesmärkide elluviimiseks on koostatud arengukava aastateks 2018–2022. Arengukava täitmiseks planeeritud tegevuste läbiviimisest on tehtud ülevaade nii nõukogule kui ka õppenõukogule.
- 2.5. Kool on koostanud iga õppeaasta lõpus kaks kokkuvõtet, ühes on õppeaasta õppe- ja kasvatus töö kokkuvõte ja teises sisehindamise kokkuvõte. Sisehindamise kokkuvõtet aruannet veel koostatud ei ole, sisehindamise kokkuvõttev aruanne on plaanis koostada 2021. aastal.
- 2.6. Kool osaleb üleriigilistel rahuloluküsitlustel ning viib läbi rahuloluküsitlusi lapsevanematele, õpilastele ja õpetajatele, küsitluste tulemusi arvestatakse igapäevase tegevuse korraldamisel.

- 2.7. Koolis töötab 18 õppe- ja kasvatusala töötajat, neist direktori, kolme tugispetsialisti ja viie õpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele. Üheksa õpetaja kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele.
- 2.8. II kooliastmes viivad õpetajad läbi 73 õppetundi nädalas, millest 49 tundi (67,1%) annavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele ja 24 tundi (32,8%) viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele. I kooliastmes viivad kvalifikatsiooni omavad õpetajad 67 tunnist läbi 55 tundi (82,1%) ja 12 tundi (17,9%) õpetajad, kes ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.
- 2.9. Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv II kooliastmes on nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt ebapiisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpiesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.
- 2.10. Vestlustes osalenud õpetajad, lapsevanemad ja tugispetsialistid tõid välja kooli positiivse, nii personali kui õpilasi toetava tööõhkkonna. Kõrgelt hinnatakse kooli head infoliikumist, koolitöötajatele toimuvad iganädalased töökoosolekud, lapsevanematega toimub tihe suhtlus Stuudiumi e-päeviku kaudu.

3. OLUKORRA KIRJELDUS

3.1. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

3.1.1. Õppekava vastavus nõuetele

Kooli õppekava on kinnitanud pidaja¹, järgides õigusaktides² sätestatud. Viimati muudeti kooli õppekava üldosa. Õppenõukogu³ ja nõukogu⁴ koosolekute protokollidest nähtub, et õppekava muudatusi on tutvustatud üldiselt, koosoleku protokollides ja nende lisades ei ole esitatud muudatuste täpset sõnastust. Õppenõukogu ja nõukogu on õppekava muudatused heaks kiitnud, kuid sisuline arutelu ja ettepanekud õppenõukogu ja nõukogu protokollides ei kajastu. Õpilasesindusele tutvustati õppekava muudatusi⁵, kuid protokollist ei selgu, milliseid muudatusi tutvustati.

Koosolekute protokollides kajastatu ja kinnitatud õppekava üldosa võrdlemisel selgus, et hindamise osas ei ole sisse viidud muudatusi, mida koosolekutel tutvustati. Järelevalves esitatud õppekava üldosas on kokkuvõtva hindamise osas sätestatud, et 1. klassi puhul kaks korda aastas ja teiste klasside puhul kolm korda aastas saavad õpilased tunnistuse. Samas on õppenõukogu ja nõukogu protokollides märgitud ühe õppekava muudatusena, et edaspidi hakkab hindamine toimuma poolaasta lõpus kõigis klassides. Ettepaneku hindamise korralduse muutmiseks tegi õppenõukogu⁶ kevadel. Pidaja sõnul on tegemist inimliku eksitusega ning kokkulepitud muudatus on jäänud välja kogemata. Järelevalve ajal viidi kõnealune muudatus õppekavasse sisse.

Haridus- ja Noorsooameti (edaspidi *Harno*) hinnangul⁷ vastavad kooli õppekava üldosa ja ainekavad erakooliseadusele⁸ (edaspidi *EraKS*). *Harno* hinnangus⁹ juhiti tähelepanu matemaatika ainekavas 3. klassi matemaatika õpitulemustele, mis ei ole esitatud matemaatilisel korrektselt.

Alljärgnevalt peame siiski oluliseks juhtida tähelepanu mõnede aspektidele kooli õppekavas, mis võivad mõjutada õppekorralduse arusaadavust ja selgust. Õppekava tunnijaotusplaanis on õppeainena esitatud õnneliku inimese oskused, mille maht on vahemikus 1–1,5 tundi nädalas. Ainekava antud õppeainele kooli õppekavas ei ole, samuti ei ole vastavat tundi tunniplaanis.

¹ MTÜ Loovalt tulevikku kool juhatuse 03.09.2020 otsus (numbrita).

² EraKS, § 11 lg 2; PGS, § 17 lg 2.

³ Õppenõukogu 31.08.2020 protokoll nr 1-6/4.

⁴ Kooli nõukogu 02.09.2020 protokoll nr 1-7/6.

⁵ Õpilasesinduse 13.11.2020 koosoleku protokoll (numbrita).

⁶ Õppenõukogu 05.06.2020 protokoll nr 1-6/3.

⁷ *Harno* 22.09.2020 kiri nr 2.12/20/195-2.

⁸ EraKS, § 11 lg 4.

⁹ *Harno* 22.09.2020 kiri nr 2.12/20/195-2.

Vestlusel selgitasid pidaja ja direktor, et õnneliku inimese oskused ei ole eraldi õppeaine, vaid pigem on tegemist üldpädevustega ning iga koolipäeva esimese tunni alguses 10–15 minutit toimub koolirõõmuring, kus õpilane paneb tähele oma tundeid, oskab neist rääkida, kuulab teisi ja arutab erinevate teemade üle. Juhime tähelepanu, et tunnijaotusplaan kehtestatakse põhikooli riikliku õppekava (edaspidi *PRÕK*)¹⁰ kohaselt õppeaineti ja klassiti. Seega võib olla segadust tekitav, kui tunnijaotusplaanis esitatakse koolirõõmuring kui eraldi õppeaine, mida see direktori selgituste kohaselt tegelikult ei ole.

Õppekava ainekavade lõimingu peatükis on 6. klassi lõimingu sisusse kirjutatud, et teemapõhise lõimingu teemad töötatakse välja 2019/2020. õppeaasta lõpuks. Seega on 6. klass koolis alustanud õppetööd, kuid lõimingu teemasid õppekava ei sisalda. Direktor selgitas, et 6. klassi lõiminguteemad ning lõimingukava on õpetajatega koostöös välja töötatud, kuid hetkel on see veel tödodokument, mida vajadusel muudetakse ja seetõttu pole veel õppekava osana esitatud. Järelevalves esitas direktor 6. klassi teemaplokkide kava ning selgitas, et see on lapsevanematele kättesaadav Stuudiumis. Juhime tähelepanu, et õppekava on õpingute alusdokument ning õppekava kohustuslikke osi ei saa kehtestada väljaspool õppekava.

3.1.1.1. Ettepanekud direktorile

3.1.1.1.1. Kajastada kooli õppekava tunnijaotusplaanis olevate õppeainete õppesisu ja õpitulemused õppekava ainekavas või muuta tunnijaotusplaani.

3.1.1.1.2. Õppekavas muudatusi kavandades sõnastada konkreetset muudatusettepanekud juba arvamuste andmise etapis ja lisada need ka muudatuste aruteluks toimunud õppenõukogu ja nõukogu koosoleku protokollidele.

3.1.2. Õppekorralduse vastavus nõuetele

Kooli päevakavas sätestatu pole koosõlas õppekavas määratletuga 5. klassi osas. Õppekava järgi õpitakse 1.–5. klassini kord nädalas väljaspool kooli. Päevakavas on kirjas, et 5. klassis viiakse õppekäigud üldjuhul läbi kord kuus. Koolis toimitakse päevakava kohaselt. Direktori sõnul on 5. ja 6. klassis õppekäik vähemalt kord teemaploki jooksul ja 1.–4. klassil toimuvad õppekäigud kord nädalas. Vestluses selgitas direktor, et õppekäigu aeg lepitakse kokku vastavalt vajadusele klassi- või aineõpetaja ettepanekul lõiminguteemast lähtudes. Juhime tähelepanu, et kooli õppekorraldust reguleerivad dokumendid peavad olema omavahel koosõlas. Õppekava on õpingute alusdokument ja seega päevakava tuleks koostada õppekavast lähtudes. Kui kool soovib midagi oma õppekorralduses muuta, siis tuleks vastav muudatus teha kõigepealt õppekavas. Ärakuulamisel selgitas direktor, et järelevalve ajal algatati õppekava muudatus.

Järelevalves hinnati, kas kooli tegelik õppekorraldus ja õppekavas sätestatu on omavahel koosõlas. Selleks võrreldi septembrikuu tunniplaani, järelevalves esitatud 4.–6. klassi teemaplokkide kavasisid ja õppekava tunnijaotusplaani.

Septembrikuu tunniplaani järgi ei toimunud matemaatikatunde 5. ja 6. klassis, B-võõrkeelt (vene keel) ja ajalugu 6. klassis. Nende klasside teemaplokkide kavasis esimese teemaploki sees nimetatud õppeaineid planeeritud ei olnud. Kooli õppekava aga ei sätesta, et mitmeid õppeaineid ei õpetata läbi õppeaasta, vaid tsüklikena. Samuti pole teemaplokkide kavasis üheski õppekorralduslikus dokumendis märgitud, nende olemasolu selgus järelevalves toimunud vestlusel.

Direktori sõnul saab teemaplokkide järgi aineid paremini lõimida ja teatud õppeaineid mingil perioodil süvendatult õppida. Direktor selgitas, et teemaplokkide kavade abil planeerib ta õppeainete mahud PRÕKist¹¹ lähtudes. Teemaplokkide pikkused on erinevatel klassidel erinevad ja kestavad 4–9 nädalat. Järelevalves leidis kinnitust, et õppetöö planeerimise alusena omavad teemaplokkide kavad kooli jaoks suur tähtsust, kuna määratlevad klassiti õppetöö korraldamise õppeaasta jooksul. Näiteks selgus 5. klassi teemaploki kavasis, et esimesel seitsmel nädalal matemaatikatunde ei toimu. Samas on 5. klassi viimastes teemaplokkides

¹⁰ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lg 5 p 2.

¹¹ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

(kevadpoolaastal) suurem arv matemaatikatunde. Selgitame, et selleks, et kooli õppekorraldus oleks pooltele üheselt arusaadav, on oluline, et kooli õppekorraldust reguleerivad dokumendid kajastaksid tegelikku õppekorraldust ning seejuures kõiki selle olulisi aspekte.

Tunniplaanist nähtus, et 5. klassil on nädalas üks robotikatund ja 5. ja 6. klassil üks improtund. Nimetatud õppeaineid kooli õppekava ei käsitle. Samuti ei ole neid kajastatud teemaploki kavades. 5. klassi teemaploki kavas on esimesse teemaplokki märgitud arvutiõpetus (üks nädalatund). Direktor ja pidaja selgitasid, et siinkohal on koolis eksitud terminitega, arvutiõpetuse asemel peaks olema robotika. Direktori selgituste kohaselt lõimib improtund kirjandust ja eesti keelt ning tegemist pole eraldi õppeainega, vaid seal keskendutakse eesti keele ja kirjanduse raames eneseväljendusoskuse arendamisele ning see on tunniplaanis eraldi terminiga märgitud seetõttu, et selles tunnis kasutatakse improviseerimist ja õppetöö toimub 5. ja 6. klassi õpilastel koos. Robotika lõimib tehnoloogiaõpetust ja matemaatikat. Robotikal pole ainekava, koostatud on töökava. Samas kooli matemaatika ainekavad ei kajasta robotikaga seotud õpitulemusi. Klassipäeviku sissekannete järgi tegeldakse eelkõige tehnoloogiaõpetuse õpioskustega (nt roboti ehitus, programmeerimine). Kooli teemaploki kavast lähtudes on tegemist eraldi õppeainega, mida õppekava ei sätesta. Selgitame, et erinevad kooli õppekorraldust reguleerivad dokumendid peavad olema omavahel kooskõlas.

3.1.2.1. Ettepanekud direktorile

- 3.1.2.1.1. Kajastada kooli õppekavas kooli eripäraks olevad õppekorralduse olulised osad, näiteks õppe korraldamine teemaplokkidena ja 6. klassi teemapõhise lõimingu teemad.
- 3.1.2.1.2. Kajastada robotika õppe sisu ja taotletavad õpitulemused õppekava ainekavas, et oleks võimalik hinnata nende saavutatust.
- 3.1.2.1.3. Pöörata tähelepanu sellele, et õppekorraldust reguleerivad dokumendid oleksid omavahel kooskõlas.

3.1.3. Õppe- ja kasvatusala töötajad, nende kvalifikatsioon ja selle kajastamine EHISes

Koolis töötas EHISe andmetel 09.10.2020 seisuga 18 õppe- ja kasvatusala töötajat, sh direktor, kolm tugispetsialisti ja 14 õpetajat. Kooli õppenõukogu kinnitamise käskkirjas¹² on loetletud 15 õppe- ja kasvatusala töötajat, nimekirjas on ajalooõpetaja, kelle kohta andmed EHISes puudusid, EHISe põhimääruse¹³ kohaselt peavad õpetaja kohta tehtud kanded registris kajastuma. Järelevalve toimumise ajal täiendati EHIST ja lisati ajalooõpetaja andmed, kes on koolis tööl Edumusega sõlmitud lepingu alusel. Lisaks tehti järelevalve ajal kanded EHISesse hispaania keele, matemaatika ja robotika õpetajate kohta. EHISest puuduvad andmed vene keele õpetaja kohta, kelle tunnid algavad 10. nädalal.

Koolis on suur personali liikuvus. Eelmise järelevalve ajal (2019) töötavast 11 õpetajast töötavad sel õppeaastal neli õpetajat ja direktor, lisaks on uued kõik tugispetsialistid. Direktori sõnul on oluline, et saaks õpetajatele pakkuda suuremat koormust. Osakoormusega õpetajad ei panusta niipalju, kui koolis vaja. Vahetused toimuvad, kui leitakse kvalifikatsiooniga ja sobiv õpetaja.

Juhime tähelepanu, et kui kool kasutab I kooliastmes Eestis ainulaadset asustamismetoodikat ja II kooliastmes põhineb õppekorraldus suures osas lõimingul, siis selle elluviimiseks vajavad õpetajad aega ja oskusi. Kui õpetajad suures osas igal aastal vahetuvad, siis neid oskusi ei teki. Positiivse praktikana saab välja tuua, et koolis toimub pidaja poolt meetodiline juhendamine, regulaarselt toimuvatel töökoosolekutel arutatakse meetodilisi küsimusi ja jagatakse head praktikat.

¹² Direktori 31.08.2020 käskkiri nr 1-1/7 „Õppenõukogu kinnitamine“.

¹³ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“ § 18 lg 1.

Õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtade täitmiseks on direktor korraldanud avalikud konkursid. Konkursi kord on kinnitatud¹⁴ nõuetekohaselt. Direktor on konkursid välja kuulutanud ja komisjoni moodustanud¹⁵. Järelevalves esitatud dokumentidest nähtub, et konkursside läbiviimisel on järgitud korras sätestatud nõudeid. Järelevalves esitatud protokollides on dokumenteeritud dokumendivooru, vestlusvooru ja proovitöö läbiviimine.

EHISe kanded 28.09.2020 seisuga ei kajastanud tegelikult koolis antavaid tunde, kokku oli EHISesse II kooliastmes märgitud kaheksale õpetajale kokku 72 tundi, selle hulgas oli klassiõpetaja 20 tundi, kes tegelikult õpetas I kooliastmes. Riikliku õppekava järgi võib olla II kooliastmes kuni 83 tundi. Vigu esines kvalifikatsioonide vastavuse märkimisel (nt õpetajakutse tase 7 omanikul ei olnud märgitud kvalifikatsioonile vastavust), tähtajaliste lepingute lõppemise kuupäevad olid märkimata (töölepingus oli töölepingu lõppemise kuupäev märgitud), esines ebatäpsusi tundide märkimisel (nt ühele õpetajale oli märgitud ametikoha suurusks 1,0, tehtud oli kanne 6 tunni andmiseks, kuid kandmata oli klassiõpetaja 14 tundi). Järelevalve toimumise ajal tehti EHISesse täiendavaid kandeid. Ära kuulamisel selgitas direktor, et korrastati õpetajate andmed, kuid 17.11.2020 seisuga ei ole näiteks õpetajakutse tase 7 omanikul märgitud kvalifikatsioonile vastavust.

EHISe põhimääruse¹⁶ järgi tuleb õpetajate alamregistris andmed esitada kohe töötaja tööle asumisel, töölt lahkumisel või muude andmete muutumise päeval, välja arvatud iga aasta septembris, kui nimetatud andmed esitatakse viie tööpäeva jooksul,¹⁷ andmed kinnitatakse iga kuu¹⁸.

Kooli 18 õppe- ja kasvatusala töötajast direktori, kolme tugispetsialisti ja viie õpetaja kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele¹⁹. Koolis töötab 14 õpetajat, üheksa õpetaja kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele²⁰. Kuuel õpetajal puudub magistrikraad ja õpetajakutse, neist viis õpetavad II kooliastmes. Kolmel õpetajal, kes õpetavad II kooliastmes, puudub nõutud õpetajakutse.

Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õpetajatel.

- 1) Õpetaja (muusika, I kooliaste 4 tundi, II kooliaste 6 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuna puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISe kandes kvalifikatsioon vastavaks loetud ei ole, esmalt puudus tähtajalise lepingu lõpetamise kuupäev, järelevalve ajal tehti kanne lepingu lõpetamise kuupäevaga. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 2) Õpetaja (eesti keel ja kirjandus, II kooliaste 15 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuna puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISe kandes kvalifikatsioon vastavaks loetud ei ole, esmalt puudus tähtajalise lepingu lõpetamise kuupäev, järelevalve ajal tehti kanne lepingu lõpetamise kuupäevaga. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 3) Õpetaja (inglise keel, I kooliaste 6 tundi, II kooliaste 10 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuna puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes kvalifikatsioon vastavaks loetud ei ole, sõlmitud on tähtajaline tööleping kuni 10.08.2021. Õpetaja on lõpetanud välismaal magistriõpingud, dokument vajab ENIC/NARIC’u hinnangut kvalifikatsiooni vastavuse kohta.
- 4) Õpetaja (kehaline kasvatus, II kooliaste 4 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuna puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISe kandes kvalifikatsioon vastavaks loetud ei

¹⁴ Nõukogu 15.04.2019 otsus „Loova tuleviku kooli pedagoogide värbamise avaliku konkursi läbiviimise kord“.

¹⁵ Direktori 26.02.2020 käskkiri nr 3-1/2 „Pedagoogide värbamine“.

¹⁶ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“.

¹⁷ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“ § 22 lg 2.

¹⁸ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“ § 22 lg 3.

¹⁹ Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“.

²⁰ Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“.

ole, esmalt puudus tähtajalise lepingu lõpetamise kuupäev, järelevalve ajal tehti kanne lepingu lõpetamise kuupäevaga. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.

- 5) Õpetaja (matemaatika, II kooliaste 10 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuna puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Tundide arv oli EHISes märkimata, tundide kohta tehti kanne järelevalve ajal. EHISes kandes kvalifikatsioon vastavaks loetud ei ole. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 6) Õpetaja (hispaania keel, II kooliaste 1 tund) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuna puudub õpetajakutse. Tundide arv oli EHISesse märkimata, järelevalve ajal tehti kanne tundide arvu kohta, õpetaja annab ühe tunni. EHISes on kvalifikatsioon vastavaks loetud. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 7) Õpetaja (robotika, II kooliaste 1 tund) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuna puudub õpetajakutse. Tundide arv oli märkimata, järelevalve ajal tehti kanne tundide arvu kohta. EHISes kvalifikatsioon vastavaks loetud ei ole. Õpetajaga oli sõlmitud töövõtuleping. Äraukuulamisel selgitas direktor, et kõikide töötajatega on sõlmitud töölepingud.
- 8) Õpetaja (ajalugu, II kooliaste 2 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuna puudub õpetajakutse. EHISesse olid õpetaja andmed kandmata, kuna koolil on leping teenuse osutamiseks Edumusega, EHISes kanne tehti järelevalve käigus.
- 9) Õpetaja (kasvatus, I kooliaste 2 tundi) – kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, kuna puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISes kandes kvalifikatsioon vastavaks loetud ei ole. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.

EHISes on õpetajate alamregistris töökoha andmetes II kooliastmes kokku kanded 73 õppetunni kohta, millest 49 tundi (67,1%) annavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, sealhulgas eesti keele ja kirjanduse (15 tundi), matemaatika (10 tundi), inglise keele (10 tundi), muusika (6 tundi), kehalise kasvatus (4 tundi), ajaloo (2 tundi), robotika (1 tund) ja hispaania keele (1 tund) õpetajad. Vaid 24 tundi (32,8%) viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele (loodusõpetus 7, tööõpetus 6, matemaatika 5, kunstiõpetus 4, kehaline kasvatus 2 tundi).

Kvalifikatsiooninõuetele mittevastavate õpetajate töölevõtmine ja nendega tähtajaliste töölepingute sõlmimisega on tegemist seadusest tulenevalt lühiajalise ja ajutise lahendusega. Kooli direktor peab tegema kõik endast objektiivselt sõltuva, et täita õpetajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate isikutega.

Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv on nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt ebapiisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpiesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

3.1.3.1. Ettepanek direktorile

- 3.1.3.1.1. Analüüsida personali liikuvust ja tulemustest lähtuvalt planeerida tegevused personali täiendavaks toetamiseks, et vähendada personaliliikuvust.
- 3.1.3.1.2. Koostada tegevuskava, milles leppida õpetajatega kokku õpetajakutse taotlemine. Toetada ja motiveerida õpetajaid õpetajakutse taotlemiseks.
- 3.1.3.1.3. Analüüsida õpetajatega läbi viidud arenguveestluste tulemusi, et toetada õpetajate professionaalset arengut ja planeerida eesmärgistatud parendustegevusi.

3.1.3.2. Ettekirjutused pidajale

- 3.1.3.2.1. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus, et tagada kooli õppekavas määratud õpiesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2021.
- 3.1.3.2.2. Tagada Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete õigsus, lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 18 lõikes 1, § 22 lõigetes 2 ja 3 sätestatust. Tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest; tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2021.

3.1.4. Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine ja kooli tugevused ning parentusvaldkonnad õpilaste toetamisel

Kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid ning on võrdväärselt kättesaadav kõigile isikutele, sõltumata nende sotsiaalsest ja majanduslikust taustast, rahvusest, soost, elukohast või hariduslikust erivajadusest.²¹

Kooli õppekava kohaselt toetatakse õpilase arengut lähtuvalt põhimõttest, et igal on potentsiaali arenguks igas valdkonnas, kui ta seda soovib, ja seda võimaldatakse, individuaalne lähenemine aitab igal lapsel saavutada optimaalse arengu.

Direktori selgituste kohaselt on kaasava hariduse põhimõtted sisse kirjutatud kooli väärtustesse ja aluspõhimõtetesse ning otseselt terminit „kaasav haridus“ nad ei kasuta. Kuna klasside õpilaste arv on väike, 6–11 õpilast, siis on individuaalne lähenemine võimalik.

Pidaja selgitas, et kooli õppekava toetab erinevate vajadustega õpilaste arendamist neile jõukohasel viisil ning olulisel kohal õpilaste jaoks on ka sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arendamine. Direktori sõnul sooviks ta kooli kasvades ja arenedes pakkuda õppimisvõimalusi ka lihtsustatud õppekava lihtsustatud õppe õpilastele, mida seni pole suudetud teha.

Koolis on määratud²² haridusliku erivajadustega õpilaste õppe ja arengu toetamiseks koordinaator (edaspidi HEVKO), kelle ülesandeks on toetada õpetajaid haridusliku erivajaduse (edaspidi HEV) väljaselgitamisel, kes korraldab koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks. Tugispetsialistide sõnul on esmaseks õpilase erivajaduse märkajaks õpetaja. Õpetajate sõnul toetab HEVKO õpetajaid ja koordineerib tugispetsialistidega koostööd.

Koolis on välja töötatud ja kinnitatud kord HEV-õpilaste õppe korraldamiseks²³. Nimetatud kord reguleerib erinevate koolitöötajate tegevused ja kirjeldab protsessi, kuidas õpilase abivajaduse märkamisest jõutakse toe pakkumiseni.

Klassijuhataja, -õpetaja ja aineõpetaja ülesanne on esmase märkamise järel konsulteerida HEVKOga, et kohaldada õpilasele abi õppetunnis. See on väga oluline, et probleemi märkamise järel kaasatakse spetsialiste, sh HEVKO, ning eelkõige püütakse kohandada õppekeskkonda klassis. Rohkem peaks selles juhendis määratlema lapsevanematega tehtavat koostööd, mida erinevad pooled vestlustes esile tõid ning mida tehakse. Nt HEVKO ülesannete hulgas on koostöö lapsevanemaga vähesel määral, vaid tulenevalt vajadusest. Juhime tähelepanu, et kõik õpilasega tehtav peab olema kokku lepitud vanemaga, vanemat peab olema nii teavitatud kui saadud ka arvamusi. Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (edaspidi IAK) avamisest ja õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemustest peab kool teavitama vanemat. Seega tuleb ka vanem kaasata otsuste tegemisse ning ainult vanematele allkirjastamiseks saadetavast õpiabisse või muule tugiteenusele suunamise teatisest ei piisa. Vestlusest lapsevanematega selgus, et üks lapsevanem ei teadnud, et tema lapsele on IAK avatud, teised olid teadlikud.

Vestluses tugispetsialistide ja direktoriga selgus, et õppeaasta esimestel nädalatel on tugispetsialistid käinud tunde ja õpilasi vaatlemas. Esmased tööplaanid on tugispetsialistidel septembri lõpuks koostatud ning esmased teenuse saajad on määratud koolivälise nõustamismeeskonna soovitude põhjal. On nõustatud ja vesteldud õpilastega ka vajadusepõhiselt ning üksikutel juhtumitel, kui õpetaja või lapsevanem on märganud vajadust. Direktori ja HEVKO selgituste kohaselt suheldakse tihedalt lapsevanematega ning seetõttu reageeritakse õpilaste vajadustele kiiresti. Toimuvad ka ümarlauad, mis on dokumenteeritud.

Kooli sisehindamise kokkuvõtte, mis on aasta kohta koostatud, ei kajasta õpilaste toetamise valdkonna analüüsimist. Aasta kokkuvõttes ei ole toodud välja õpilase arengu toetamise valdkonna tugevusi ning parentusvaldkondi. Direktor selgitas, et nendel on tavaks mitte esitada kirjalikult tugevusi ja parentusvaldkondi, vaid arutatakse suuliselt ning selle tulemusel sõnastatakse uued eesmärgid, millega minnakse edasi. Direktori sõnul toodi nii õpilaste

²¹ PGS, § 6 lg 1.

²² Direktori 04.01.2018 käskkiri nr 04.01.18 „HEV koordinaatori määramine“.

²³ Direktori 17.08.2020 käskkiri nr 1-2/2 „Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamine“.

arenguestlustel kui ka töötajate vestlustel välja vajadust erinevate tugispetsialistide teenuse järele koolis. Eelkõige aineõpetusele üleminek II kooliastmes näitas, et nii õpilased kui õpetajad vajavad rohkem tugispetsialistide abi. Tugispetsialistid märkisid vestluses, et õpilaste rahuloluküsitluses selgus mõningane probleem kiusamisega ja seetõttu koordineerib kooli sotsiaalpedagoog kiusamise ennetamisega seotud tegevusi.

Sellest tulenevalt on käesoleva õppeaasta ühe eesmärgina sõnastatud tugispetsialistide kaasamine õpilase arengu toetamisel. Direktori sõnul on iga õppeperioodi lõppu planeeritud HEV-meeskonna ümarlaud, et saada kindlust, kas koolis on loodud õpilaste arengut toetavad tingimused.

Vestluses töid direktor ja pidaja välja õpilaste arengu toetamisel järgmised tugevused: individuaalne lähenemine, õpilase märkamine ja kaasamine, rühmatööde suur osakaal õppetöös, loovülesannete pakkumine, õppeainete lõimimine ning elulähedased ülesanded, regulaarne tagasisidestamine. Vestluses ütlesid õpetajad, et tugispetsialistide ja HEVKOga toimuvad arutelud, õpetajad saavad tugispetsialistidelt nõuandeid.

3.1.5. Arenguestluste korraldus

Õpilasega korraldatakse tema arengu toetamiseks koolis vähemalt üks kord õppeaastas arenguestlustus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides²⁴. Arenguestlustusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem²⁵. Kooli arenguestluste korraldamise tingimused ja korra on direktor kehtestanud²⁶. Arenguestluste korra kohaselt on arenguestluste eesmärkideks usalduslike suhete loomine õpilaste ja vanematega; õpilase adekvaatse enesehinnangu kujunemise ja motivatsiooni toetamine; vastastikuse tagasiside saamine ja eeloleva perioodi eesmärkides kokkuleppimine. Korra²⁷ kohaselt toimub arenguestlustus kahes etapis, esiteks toimub arenguestlustus õpetajaga, kus aidatakse lapsel tema tugevusi, arengukohti ning eesmärke tuvastada ja sõnastada ning teine etapp toimub koos vanemaga, kus eesmärke täpsustatakse.

Vestlustel ütles direktor, et noorematel õpilastel aitab eesmärke sõnastada õpetaja, suuremad sõnastavad ise. Lapsevanemate sõnul täidavad õpilased enne arenguestlust küsimustiku, vanemad osalevad koos lapsega vestlustel.

Koolis peetavaid arenguestluste dokumenteeritakse, klassijuhatajad teevad arenguestlustest kokkuvõtte ja esitavad need direktorile. Arenguestluste tulemustest lähtudes ei ole muudatusi kooli õppekavasse ega arengukavasse tehtud. Direktori sõnul esitavad kõik klassid toimunud arenguestluste kokkuvõtte ja möödunud aasta arenguestlustest tulenes vajadus tegelda HEV-õpilaste õppekorraldusega ja luua ametikohad tugispetsialistidele.

Direktori sõnul jäid 2019/2020. õppeaastal toimumata nelja õpilase arenguestlused perest tulenevatel põhjustel. Läbi viidi arenguestlused 42 õpilase ja vanemaga 46st. Vaatamata eriolukorrale on valdavalt õpilastega arenguestlused läbi viidud ja ka eelmistel aastatel on arenguestlused õpilastega ettenähtud korras toimunud. Ära kuulamisel selgitas direktor, et täpsustatud andmete kohaselt jäi arenguestlust perest tulenevatel põhjustel läbi viimata kolme õpilase ja vanemaga, samas olid õppeaasta jooksul toimunud nende õpilaste arenguga seoses kohtumised lapsevanemaga või ümarlauad, mille kohta vormistati protokollid.

Kooli sisehindamise korras on ette nähtud analüüsida arenguestlustel kogutud andmeid. Järelevalves esitas direktor klassijuhataja koostatud koondi arenguestlustest. Analüüsi kogutud andmetest tehtud ei ole. Kokkuvõttes sisalduv info on teadmiseks võetud.

3.1.6. Eripedagoogi, logopeedi, sotsiaalpedagoogi ning psühholoogi teenuse tagamine

Koolis peab tagama õpilasele tasuta logopeedi, eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi (edaspidi koos *tugispetsialistid*) teenuse²⁸. Järelevalve ajal töötasid koolis logopeed,

²⁴ PGS, § 37 lg 5.

²⁵ PGS, § 37 lg 6.

²⁶ Direktori 28.11.2018 käskkirja nr 3-18/19 A.

²⁷ Direktori 28.11.2018 käskkirja nr 3-18/19 A, II osa p 2, 3.

²⁸ PGS, § 37 lg 2.

psühholoog ja sotsiaalpedagoog, kes alustasid tööd käesolevast õppeaastast. Olemasolevate tugispetsialistide kvalifikatsioon vastab kehtivatele nõuetele²⁹. Loodud on ka eripedagoogi ametikoht. Direktori selgitas ärakuulamisel, et eripedagoogi teenuse osutamiseks on sõlmitud leping kvalifikatsiooni mitteomava töötajaga (õpib Tallinna Ülikoolis eripedagoogikat bakalaureusetasemel), kelle mentoriks ja juhendajaks on kooli logopeed, kellel on ka eripedagoogi kompetents. Selgitame, et kvalifikatsiooninõuetele vastava tugiteenuse pakkuja asemel on võimalik ajutiselt lühiajaliselt lahendada olukord selliselt, et teenust osutab isik, kes alles omandab vastavat haridust, kui teda juhendab tugispetsialist, kes omab nõutavat kvalifikatsiooni. Siiski saab tegemist olla ajutise lahendusega. Olukorras, kus eripedagoog omandab nõutavat haridust alles bakalaureusetasemel, ei taga kindlust, et eripedagoogi teenus pikemas perspektiivis nõuetele vastavalt tagatud saab. Tugiteenuste tagamise eelduseks on see, et teenuse osutajal on vajalik kompetentsus. Lisaks selgitame, et kooli logopeedi kvalifikatsioon vastab ka eripedagoogi teenuse osutamiseks esitatud nõuetele. Seega oleks eripedagoogi teenuse osutamine võimalik ka praegu logopeedi teenust osutava töötaja poolt, kui selles nii kokku lepitakse.

Kõik tugispetsialistid töötavad koolis 0,25–0,3 ametikohaga³⁰. Nii HEVKO kui tugispetsialistide sõnul võiks olla nende ametikohad suuremad, et nad saaks olla rohkem koolis kohapeal ning tõhusamat tuge pakkuda ka õpetajatele.

Eelkõige rakendatakse koolis tugispetsialistide teenust õpilastele, kellele seda on soovitanud kooliväline nõustamismeeskond. Järelevalve ajal toimusid veel õpilaste vaatlused ja vestlused õpetajatega ning lõplik tugiteenuste vajadus polnud veel selgunud. Koostatud olid esialgsed tugispetsialistide töögraafikud ja fikseeritud kohtumisajad õpilastega. Koolis püütakse tugispetsialistide tööd korralda nii, et igal päeval oleks neist keegi koolis kohapeal.

Kõik tugispetsialistid osalevad õpetajate töökoosolekul esmaspäeva hommikuti. Psühholoogil on kaks korda kuus supervisioon õpetajatele. HEVKO sõnul saavad kõik tugispetsialistid peale õpetajate töökoosolekut kokku omavaheliseks vestluseks.

Kuna kõik tugispetsialistid alles alustasid tööd koolis, on nende töökorraldus selgemat vormi saamas. Vestlustes kooli direktori ja tugispetsialistidega väljendati selgeid ootusi teha koostööd omavahel ja teiste õpetajatega, et välja selgitada õpilaste abi- ja toetusvajadused ning vajajatele teenused tagada. Pidaja sõnul vajadust tugispetsialistide järele prognoositi ning kui selgub, et vajadus osutub suuremaks, saab teenust pakkuda ka rohkem.

3.1.6.1. Ettekirjutus pidajale

Tagada koolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määruse nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 4 lõikest 1. Täitmise tähtaeg: 01.09.2021.

3.1.7. Haridusliku erivajadusega õpilaste toetamise korraldus ja selle tugevused ning parendusvaldkonnad

Koolis on läbi mõeldud ja koostatud põhjalik HEV-õpilaste õppe kord, milles kirjeldatakse tugisüsteemis osalejate (klassi-, aineõpetaja, koolijuht, tugimeeskond, HEVKO) ülesandeid ja tegevusi ning koolis rakendatavaid tugimeetmeid.

EHISe andmetel seisuga 17.11.2020 oli kooli II kooliastmes kuus õpilast, kellele rakendatakse üldist tuge, viis õpilast, kellele rakendatakse tõhustatud tuge ja kolm õpilast, kellele rakendatakse erituge.

Tõhustatud ja erituge saavate hariduslike erivajadustega õpilaste puhul pole kool kõiges järginud koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi. Järelevalve läbiviimise ajal oli tagamata eripedagoogi teenus ning eriklassis õppe ja individuaalse õppekava soovitus kahele õpilasele. Direktor selgitas, et individuaalseid õppekavasid pole koostatud, sest seni on klassiõpetaja

²⁹ Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määruse nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 4.

³⁰ Direktori 31.08.2020 käskkiri nr 3-1/3 „Töötajate koosseisu kinnitamine“.

diferentseerinud õpet vastavalt õpilase eripärale, vastav märge on tehtud ka EHISesse. Eriklassis õppimist pole need õpilased vajanud ning seni pole nende õppetöös suuremaid muudatusi olnud vaja teha, on saadud hästi hakkama klassis ja koos klassiga, sest klassid on koolis väikse õpilaste arvuga, kooli õppekava ja õppekorraldus on õpilastele sobinud ning nende hakkamasaamist toetanud. Õpilaste toimetulekule on kaasa aidanud ka asjaolu, et nende õpilaste vanematega toimub tihe suhtlus ning õpilase arengust antakse järjepidevalt ülevaadet ümarlaudades. Praegu hindavad tugispetsialistid nende õpilaste vajadusi ning muud teenused, mida on soovitatud, on tagatud.

HEVKO selgitas vestluses, et mitmel juhul on kooli õppekeskkond õpilase jaoks olnud nii toetav, et kõiki nõustamismeeskonna soovitusi pole vajalik olnud rakendada. Direktori sõnul aitab HEV-õpilasi individuaalne lähenemine õppetöös. Iga õpilase kohta teeb õpetaja kokkuvõtte, millist tuge õpilane edaspidi vajaks ning seda arutatakse ühiselt õpetajate ja tugispetsialistide töökoosolekul.

Kui kooli spetsialistide hinnangul ei vaja õpilane kõiki nõustamismeeskonna soovitatud teenuseid ja kooli õppekeskkond on positiivselt toetanud õpilase hakkamasaamist ning seetõttu vajaks õpilasele määratud toe liik ümbervaatamist, tuleb koolil pöörduda lapsevanema nõusolekul koolivälise nõustamismeeskonna poole ning esitada õpilase individuaalse jälgimise kaart, kus on dokumenteeritud seni rakendatud tugimeetmed, hinnatud nende mõju, kirjeldatud spetsialistide tehtud uuringute tulemusi ning fikseeritud vajalikud meetmed edaspidiseks. Selle alusel saab nõustamismeeskond teha uued, õpilasele vajalikud soovitusel.

Vestluses märkisid tugispetsialistid, et praegu lähtutakse oma töögraafiku tegemisel koolivälise nõustamismeeskonna soovitustest. Eelkõige püütakse tagada nende soovituste rakendamine ning tööks üldise toe õpilastega jääb vähe aega.

Kohapealses järelevalves selgitas HEVKO, et õpilaste uurimine ja seejärel tugiteenuste määramine on jõudmas lõpule. Vestluses tõi HEVKO välja erinevatele õpilastele kooli poolt rakendatavad teenused, millest kõik EHISE andmetes ei kajastu. Koolis õpilastele rakendatavad tugiteenused kinnitati direktori käskkirjaga³¹. Ära kuulamisel kinnitas direktor, et HEV-õpilaste osas on sissekanded tehtud otsuste järgi õiged, kuid 17.11.2020 seisuga polnud EHISesse kantud viiele üldist tuge saavale õpilasele märgitud tema erivajadust ja kolmele õpilasele polnud märgitud koolis rakendatud tugiteenust. Kuuest õpilasest, kellele kool on märkinud üldise toe vajaduse, on vaid kolmele märkinud tugispetsialisti teenuse rakendamise.

Iga õppeaasta alguses on oluline üle vaadata õpilastele pakutava toe andmed. Kui õpilane enam täiendavat tuge ei vaja, tuleb temale märgitud haridusliku erivajaduse märge EHISest kustutada. EHISE põhimääruse³² kohaselt tuleb kanded teha muutmise päeval ja andmete õigsust kinnitada iga kuu³³.

Järelevalves vaadeldud õpilastele avatud individuaalse arengu jälgimise kaartidele oli märgitud rakendatud tugiteenuste toimimise hinnangud. Vestlusel selgitas HEVKO, et õppeaasta lõpus toimuvad ümaralaua kohtumised HEV-õpilaste vanemate ja koolitöötajate osavõtul, kus arutatakse rakendatud toe tõhusust. HEVKO sõnul tegi ta kevadel õppeaasta lõpus ülevaate direktorile HEV-õpilaste edusammudest ja toe jätkamise vajadustest, kuid seda kirjalikult ei vormistanud.

Direktori ja HEVKO sõnul on kooli tugevuseks HEV-õpilaste toetamisel varane probleemi märkamine, suhtlemine õpilase ja vanemaga ning koostöö perega. Pidaja peab oluliseks väikseid klasse, kus õpilase individuaalseid vajadusi märgatakse ning sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arendamist.

3.1.7.1. Ettepanek direktorile

Teha koostööd koolivälise nõustamismeeskonnaga, et täpsustada tuge vajavale õpilasele rakendatavaid tugimeetmeid ning hinnata määratud toe liiki.

³¹ Direktori 03.11.2020 käskkirja nr 2-1/3.

³² Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesi hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“ § 30 lg 2.

³³ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesi hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“ § 30 lg 3.

3.1.7.2. Ettekirjutus pidajale

Tagada Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete õigsus, lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 26 lõikes 2 ning § 30 lõigetes 2 ja 3 sätestatust. Tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest; tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2021.

3.2. Kooli sisehindamise korraldus

Sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli tugevused ning parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Nimetatud eesmärgist lähtuvalt analüüsitakse kooli sisehindamisel juhtimist, õppe- ja kasvatustegevust ning hinnatakse nende tulemuslikkust. Sisehindamise eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng.³⁴

Direktor on nõuetekohaselt kehtestanud³⁵ sisehindamise korra. Juhime tähelepanu, et korra II osas, kus pealkirja järgi peaks olema sisehindamissüsteemi eesmärgid, on pigem esitatud sisehindamise meetodid, näiteks küsida õpetajate, õpilaste ja vanemate rahulolu; viia läbi arenguvestlused kõigi õpilastega, analüüsida kogutud andmeid, teha ettepanekuid õppe- ja kasvatustöö parendamiseks. Ühe sisehindamise meetodina on korras esitatud rahuloluküsitlused, sh riiklikud rahuloluküsitlused. Muude riiklike instrumentide (tasemetööd, testid) kasutamist kord ei sätesta. Vestlusel ütles direktor, et varem on osaletud matemaatika tasemetööl, sel õppeaastal osaleti loodusainete tasemetööl ja ollakse valmis tasemetöödel osalema.

Olemasolev kord, kui sellest oma tegevuses juhitudakse, tagab sisehindamise kui pideva protsessi. Vähem reguleerib kord kokkuvõtvat sisehindamist, st kord arengukava perioodi jooksul toimuvat sisehindamist.

Koolis ei ole kokkuvõtvat sisehindamise aruannet veel koostatud. Direktor selgitas, et sisehindamise aruande koostamine on planeeritud 2021. aastasse ning see kava on heaks kiidetud kooli nõukogus ja õppenõukogus.

Kooli sisehindamise korra³⁶ järgi vaadatakse iga-aastaselt üle arengukava täitmine ning koolijuht esitab üldtööplaani kokkuvõtte õppenõukogus ja nõukogus. Direktor on iga õppeaasta lõpus koostanud kaks kokkuvõtet, ühes on õppeaasta õppe- ja kasvatustöö kokkuvõtte ja teises sisehindamise kokkuvõtte. Õigusaktidest tulenevalt³⁷ arutatakse õppenõukogus läbi sisehindamise ning õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ning õppenõukogu teeb ettepanekuid tarvilike meetmete rakendamiseks ning õppe- ja kasvatustöö parendamiseks³⁸. Direktori sõnul annab ta õppeaasta lõpul sisehindamisest ülevaate kooli nõukogus ja õppenõukogus. Õpetajate kinnitusel on sisehindamise ning õppe- ja kasvatustöö kokkuvõtted olnud õppenõukogus arutlusel. Õppenõukogu koosoleku protokollist³⁹ nähtub, et direktor on esitanud sisehindamise kokkuvõtte, mida protokollis nimetatakse aruandeks ning õppeaasta õppe- ja kasvatustöö kokkuvõtte, kuid protokollis ei kajastu koosolekul toimunud arutelu.

2019/2020. õppeaasta õppe- ja kasvatustöö kokkuvõtetes on kool seadnud ka eesmärgid uueks õppeaastaks. Samas ei ole kokkuvõttes analüüsitud tehtud tegevuste tulemuslikkust, mõju eesmärkide saavutamisele ega tehtud järeltõus, mis võiksid olla aluseks uue õppeaasta eesmärkide seadmisele ja tegevuste kavandamisele.

3.2.1. Ettepanekud direktorile

³⁴ PGS, § 78 lg 1.

³⁵ Direktori 27.09.2019 käskkirja nr 1-1/3 „Sisehindamise kord Loova tuleviku koolis“.

³⁶ Direktori 27.09.2019 käskkirja nr 1-1/3 „Sisehindamise kord Loova tuleviku koolis“ III osa p 6.

³⁷ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 p 5.

³⁸ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 p 6.

³⁹ Õppenõukogu 31.08.2020 koosoleku protokoll nr 1-6/4.

3.2.1.1. Sisehindamise kokkuvõtte koostamisel pöörata enam tähelepanu tehtud tegevuste tulemuslikkuse ja mõju hindamisele, mis saaks olla sisendiks uue õppeaasta eesmärkide seadmisel ja tegevuste kavandamisel.

3.3. Kooli arengu planeerimine arengukava ja üldtööplaani kaudu

Järjepideva arengu tagamiseks koostatakse kooli arengukava. Arengukava koostatakse⁴⁰ vähemalt kolmeks aastaks. Kooli arengukava on koostatud aastateks 2018–2022. Arengukava on nõuetekohaselt kinnitatud⁴¹ ning enne kinnitamist on selle kohta arvamust avaldanud õppenõukogu⁴² ja kooli nõukogu⁴³. Kooli arengukava vastab nõuetele⁴⁴.

Arengukava sisaldas tegevuskava esimeseks kolmeks aastaks, järgnevatel aastatel esitatakse ühe aasta tegevuskava kooli üldtööplaanis.

Kehtiv arengukava on koostatud enne kooli tegevuse algust, kokkuvõtvat sisehindamist ei ole koolis veel tehtud. Koolil on plaanis sisehindamise aruanne koostada 2021. aastal.

Koolis on alustatud uue arengukava koostamist. Vestlustes selgus, et õppenõukogus on uut arengukava projekti arutatud, nõukogule ja õpilasesindusele arengukava projekti arvamuse andmiseks veel esitatud ei ole. Direktori ja pidaja sõnul alustas arengukava väljatöötamise juhtgrupp eelmisel õppeaastal oma tööd nullist, ei võetud aluseks olemasolevat arengukava. Arengukava muutmise hakati tegelema, kuna arengukava tegevuskava ei toetanud juhi tegevust ja ei vastanud vajadustele. Direktori sõnul toetub praegu töös olev arengukava sisehindamisele, arengukava töögrupp on tutvunud õppeaasta kokkuvõtetega ja analüüsinud hetkeolukorda. Nõukogu liikmete selgituste kohaselt andis töögrupp arengukava sisendiks palju mõtteid: oma maja, buss, turundus ja maine.

Direktor ja pidaja selgitasid, et oma tegevust analüüsitakse ja arutatakse suuliselt, kirja pannakse eelkõige uued eesmärgid. Direktori sõnul saab kokkuvõtva sisehindamise teha uue arengukava järgi.

Juhime tähelepanu, et arengukava koostamise aluseks peaks olema sisehindamise tulemused, mille kohta on koostatud sisehindamise aruanne. Arengukava koostamise alguses on asjakohane korraldada laiapõhjalisi arutelusid, kuhu ja kuidas kool arenda võiks, kuid olulise sisendi annab süsteemselt läbi viidud sisehindamine, mille käigus on andmete analüüsi põhjal välja selgitatud kooli tugevused ning parendusvaldkonnad arengukavas määratud valdkondades, sh õppe- ja kasvatustegevuses ning juhtimises. Praeguse praktika korral, kui sisehindamine toimub eelkõige suuliselt, jääb puudu süsteemsusest sisehindamise läbiviimisel, oluline oleks teha arutelude sisust kirjalikke kokkuvõtteid, mida saab aluseks võtta arendustegevuste planeerimise protsessis.

Üldtööplaanis⁴⁵ tuleb määratleda kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööplan tuleb vormistada alapunktidenast vastavalt tegevusvaldkondadele. Igas alapunktis määratletakse⁴⁶ ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtajad.

Kooli üldtööplan⁴⁷ on nõuetekohaselt õppeaasta alguseks kinnitatud⁴⁸. Üldtööplaanis on õppeaasta eesmärkidenast sõnastatud ülesanded käesolevaks õppeaastaks, on loetletud tegevused, vastutajad, tähtaeg ja tulemus. Õppeaasta eesmärgid on valdavalt sõnastatud tegevuse või ülesandena. Kooli üldtööplaanis on planeeritud tegevusi kõikides arengukava valdkondades, kuid kohati jääb ebaselgeks, milliste arengukava eesmärkide saavutamisse

⁴⁰ PGS, § 67 lg 1.

⁴¹ MTÜ Loovalt tulevikku kool juhatus 02.04.2018 otsuse (numbrita).

⁴² Õppenõukogu 28.11.2017 koosoleku protokoll nr 28.11.17.

⁴³ Nõukogu 29.03.2018 koosoleku protokoll nr 29.03.18.

⁴⁴ EraKS, § 7 lg 1.

⁴⁵ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 4.

⁴⁶ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 5 lg 1.

⁴⁷ Õppenõukogu 31.08.2020 protokoll nr 1-6/4.

⁴⁸ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 p 2.

kavandatud tegevused panustavad ja kas üldtööplaani sisaldab vajalikke tegevusi kõigi arengukavas seatud eesmärkide saavutamiseks.

Üldtööplaani sisaldab korraldatavaid üritusi ning palju rutiinseid tegevusi, millega tuleb igal koolil tegeleda, näiteks avaaktus, töökoosolek, klasside koosolekud, andmete kinnitamine jne. Kokkuvõtvalt selgitame, et kui koolis arengu planeerimisel tegelikult eesmärke ei püstitata, vaid seatakse ülesanded ja fikseeritakse tegevused, siis saab ainult hinnata, kas ülesanne täideti või ei, kas tegevus tehti või ei tehtud. Kui tulemust/eesmärki, kuhu soovitakse jõuda või mida soovitakse selle tegevusega saavutada, püstitatud ei ole, siis pole võimalik ka hinnata, kuivõrd oli ülesanne või läbi viidud tegevus asjakohane ning viis soovitud tulemusele lähemale.

3.3.3.1. Ettepanekud direktorile

3.3.3.1.1. Arengukava eesmärkide püstitamisel võtta aluseks ka sisehindamise tulemused, et tagada õppeasutuse järjepidev areng.

3.3.3.1.2. Arengu planeerimisel soovitame määratleda arengueesmärgid ja mõõdikud, mis aitavad hinnata seatud eesmärkide poole liikumist ja nende saavutamist. Üldtööplaanis kavandatud tegevused seostada selgemalt arengukava eesmärkidega, mille täitmisse nad panustavad.

3.3.3.1.3. Üldtööplaani koostamisel eristada rutiinised koolielu tegevused arengukava elluviimiseks ja õppekava arendamiseks tehtavatest tegevustest, et oleks võimalik jälgida arengukava eesmärkide elluviimist.

3.4. Õppeasutuse tegevuse põhialused

3.4.1. Põhikirja vastavus õigusaktidele ja selle järgimine

Koolil on põhikiri⁴⁹, milles on vananenud viited, nt on sätestatud õpilase õigus pöörduda oma õiguste kaitseks maavanema poole⁵⁰ või viide asjaajamise korraldamise määrusele⁵¹, mis enam ei kehti.

Nõukogu tagasikutsumise kord on sätestatud põhikirjas⁵² ja nõukogu liikmete volituste kestuseks on sätestatud⁵³ kuni kolm aastat. Nõukogu on moodustatud nõuetekohaselt⁵⁴.

Põhikirjas⁵⁵ on sätestatud õpilaste kooli vastuvõtmise, väljaarvamise ja lõpetamise kord. Lisaks on koostatud täiendatud ja täpsustatud kooli vastu võtmise ja väljaarvamise tingimused ja kord⁵⁶. Põhikiri vastab kehtivatele õigusaktidele⁵⁷.

Koolis on moodustatud õpilasesindus. Õpilasesindusse on liikmed valitud ja koosseisu on direktor kinnitanud⁵⁸. Õpilasesinduse põhimääruse on direktor kinnitanud⁵⁹.

3.4.1.1. Ettepanek pidajale

Ajakohastada põhikiri, eemaldades sealt viited kehtetutele sätetele, et tagada õigusselgus.

3.5. Kooli kohustuslike organite ülesannete täitmine

3.5.1. Kooli nõukogu

⁴⁹ MTÜ Loovalt tulevikku kooli juhatuse 30.09.2019 otsus (numbrita) „Loova tuleviku kooli põhikiri“.

⁵⁰ MTÜ Loovalt tulevikku kooli juhatuse 30.08.2019 otsuse (numbrita) „Loova tuleviku kooli põhikiri“ p 9.2.4.

⁵¹ MTÜ Loovalt tulevikku kooli juhatuse 30.08.2019 otsuse (numbrita) „Loova tuleviku kooli põhikiri“ p 13.4.

⁵² MTÜ Loovalt tulevikku kooli juhatuse 30.08.2019 otsuse (numbrita) „Loova tuleviku kooli põhikiri“ p 3.3.2.

⁵³ MTÜ Loovalt tulevikku kooli juhatuse 30.08.2019 otsuse (numbrita) „Loova tuleviku kooli põhikiri“ p 3.3.3.

⁵⁴ MTÜ Loovalt tulevikku kooli juhatuse 30.09.2020 otsus (numbrita).

⁵⁵ MTÜ Loovalt tulevikku kooli juhatuse 30.08.2019 otsuse (numbrita) „Loova tuleviku kooli põhikiri“, osa 8.

⁵⁶ MTÜ Loovalt tulevikku kooli juhatuse 27.09.2019 otsus (numbrita).

⁵⁷ EraKS, § 6 lg 1.

⁵⁸ Direktori 09.12.2019 käskkiri nr 1-2/1.

⁵⁹ Direktori 04.12.2019 käskkiri nr 1-1/5.

Kooli nõukogu koosseis vastab õigusaktides⁶⁰ ja kooli põhikirjas⁶¹ kehtestatud nõuetele. Nõukogu esindajate sõnul täidab nõukogu talle pandud kohustusi ja ka hoolekogu ülesandeid ning see leidis järelevalves kinnitust.

3.5.1.1. Ettepanek pidajale

Tuua kooli põhikirjas välja, et kooli nõukogu täidab hoolekogu ülesandeid, et oleks tagatud õigusselgus hoolekogu ülesannete täitmisel.

3.5.2. Õppenõukogu

Kooli õppenõukogu koosseis on kinnitatud direktori käskkirjaga⁶². Direktor on õppenõukogu koosseisu kinnitanud nimeliselt ja märkinud õiguslikuks aluseks PGSi § 72 lõike 2. Juhime tähelepanu sellele, et PGS ei kohusta direktorit kinnitama õppenõukogu koosseisu nimeliselt. Kui õppenõukogu koosseis kinnitatakse nimeliselt, toob see kaasa vajaduse muuta õppenõukogu koosseisu iga kord, kui personalis toimub muudatus. Näiteks ei olnud järelevalve toimumise ajal õppenõukogu koosseisu arvatud B-keelte ja matemaatikaõpetajaid, kuigi õigusaktide⁶³ kohaselt kuuluvad õppenõukogu koosseisu kõik õpetajad.

Õppenõukogu tegevusse tuleb kaasata⁶⁴ õpilasesinduse esindaja. Varasemalt õpilasesinduse esindajat õppenõukogu tegevusse kaasatud ei olnud, kuid järelevalve ajal muutis õppenõukogu oma praktikad ning õpilasesinduse esindaja kaasati õppenõukogu koosolekule, kus arutati kooli õppekava muudatusi. Ära kuulamisel selgitas direktor, et õpilasesinduse esindaja osales õppenõukogu 16.11.2020 toimunud koosolekul.

Kooli õppenõukogu on täitnud talle pandud ülesandeid⁶⁵. Õppenõukogu tööplaani kajastub kooli üldtööplaanis⁶⁶.

3.5.2.1. Ettepanek direktorile

3.5.2.1.1. Kehtestada õppenõukogu koosseis ametikohapõhiselt või täiendada õppenõukogu koosseisu üksnes direktori poolt õppenõukogusse nimetatud isikutega, mitte kehtestada õppenõukogu koosseisu nimeliselt või õigusakte dubleerivalt.

3.5.2.1.2. Arutada läbi ja leppida kokku õpilasesinduse esindaja õppenõukogu tegevusse kaasamise põhimõtted selliselt, et õpilaste esindaja kaasamine oleks asjakohane ja eakohane.

4. ETTEKIRJUTUS PIDAJALE

4.1. Õiendi punktides 3.1.3.2, 3.1.6.1 ja 3.1.7.2 toodud ettekirjutuste täitmise kohta esitada kooli pidajal Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse täitmise tähtaega.

⁶⁰ EraKS, § 21.

⁶¹ MTÜ Loovalt tulevikku kooli juhatuse 30.08.2019 otsuse (numbrita) „Loova tuleviku kooli põhikiri“ p 3.4.

⁶² Direktori 31.08.2020 käskkirja nr 1-1/7 „Õppenõukogu koosseisu kinnitamine“.

⁶³ PGS, § 72 lg 2 ja haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 1 lg 3.

⁶⁴ PGS, § 72 lg 2.

⁶⁵ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“.

⁶⁶ Õppenõukogu 31.08.2020 protokoll nr 1-6/4.